

LAAT DE CARROUSEL MAAR DRAAIEN!

In het Ierse Downing Kilworth melken de gebroeders Dunne 300 koeien. De huis-kavel is zo'n 3 km lang. Koepaden verbinden de verschillende kavels. Zoals op elk lers melkveebedrijf is maximale begrazing het uitgangspunt. Wanneer de koeien op het verste perceel zijn ingeweid, duurt het wel 45 minuten eer ze het erf bereiken en kunnen worden gemolken. – *Jonas Hanssens, landbouwconsulent Boerenbond*

De broers Dunne werken met een melk-carroussel met 60 plaatsen. Het duurt ongeveer een uur om 300 koeien te melken door één persoon. Dit komt overeen met 8 à 9 seconden per wissel. Dit kan natuurlijk enkel omdat de melk-opbrengst er een pak lager ligt dan bij ons. Er gebeurt geen voorspoeling, soms ook geen nadip. Toch zijn er weinig problemen met vuile uiers. Tot voor het einde van het quotumtijdperk werd gemiddeld anderhalve keer per dag gemolken: de eerste 100 dagen na het kalven 2 keer per dag, de rest van de lactatie eenmaal per dag. De gemiddelde melkprijs bedraagt dit jaar 30 euro per 100 l in Ierland. Na het quotum bedraagt de melkproductie per koe 6000 l. Toen er nog een quotum was, bedroeg dit slechts 3700 l per koe. De gebroeders Dunne waren van plan om de totale melkproductie dit jaar te verdubbelen. Eind augustus was hun plan al voor 190% gerealiseerd. Volgend jaar zal

de veestapel waarschijnlijk niet groeien wegens de slechte melkprijzen, maar op termijn is het de bedoeling 400 koeien te melken.

Vruchtbaarheid en rassenkeuze

Twintig jaar geleden startte de familie Dunne met kruisingen, maar tegenwoordig hebben ze overwegend raszuivere Noors roodbonte koeien in de kudde. Dit ras is robuuster en vruchtbaarder in vergelijking met de Holsteintypes, die te veel verzorging vergen. In de selectie is het temperament van de dieren voor de broers Dunne een belangrijk criterium. De koeien mogen niet slaan met de achterpoten aangezien het melkstel in de buitenmelkercarroussel langs achteren wordt aangehangen. Vanaf 10 mei past men op 90% van de lacterende dieren kunstmatige inseminatie toe. Hiervan is 60% drachtig na de eerste inseminatie, wat volstaat om in voldoende vervanging te voorzien. Hier-

door gebruikt men geen gesekst sperma en selecteert men in de kudde automatisch op vruchtbaarheid. Na 21 dagen vervoegen 3 Angusstieren, getest op erfelijke gebreken, de kudde. Deze krijgen vervolgens nog 6 tot 9 weken de tijd om de overige lacterende dieren, en ook alle vaarzen, te bevruchten. Het voordeel van een Angusstier is dat de dracht slechts 270 dagen bedraagt. Op deze manier wint men niet alleen tijd, ook kalven Anguskruisingen gemakkelijk af. Een Anguskruislingskalf levert 200 à 250 euro op, terwijl een Noors roodbont stierenkalf maar 100 euro opbrengt. De stierkalveren worden voornamelijk naar Groot-Brittannië geëxporteerd. In de lente kalft 85% van de koeien af binnen de 6 weken, waardoor er op piekmomenten tot 15 kalvingen per dag plaatsvinden. Het kalf drinkt de eerste colostrum bij de koe en wordt vervolgens in groep gehuisvest waar het ad libitum aangezuurde melk krijgt. Op een leeftijd

van 2 tot 3 weken gaan de kalveren de kalverweide op, vaak wegens plaatsgebrek. Per slot van rekening worden in enkele maanden zo'n 250 kalveren geboren. De melk voor de kalveren op de weide werd vroeger achterop de quad in een melktank tot bij de kalveren gebracht. Dit is echter een tijdrovend karwei, waardoor de melk nu via leidingen tot in blauwe tonnen met spenen (*milk-bars*) tot op weide wordt gepompt (zie foto 1). Ook de koe gaat na het afkalven direct de weide op. Bij de geboorte sterft 3 à 4% van de kalveren. Na de geboorte haalt nog eens 2% van de kalveren het jaareinde niet. In dit laatste quotumjaar kregen de kalveren volle melk (4,4% vet en 4% eiwit) gevoerd. Dit is beter, maar ook heel wat duurder. Daarom overwegen de broers Dunne vanaf volgend jaar met melkpoeder te werken.

Diergezondheid en opstalmanagement

Het bedrijf heeft geen vast vaccinatieprogramma, al waren er vroeger soms wel wat problemen met leptospirose. Verder leidde neospora er enkele jaren geleden toe dat tot 20% van de koeien aborteerden. Gelukkig zijn er vandaag nog vrij weinig gezondheidsproblemen op het bedrijf. De dierenarts komt dan ook hooguit één of 2 keer per jaar langs. De geleidbaarheid van de melk wordt gemeten in de carrousel. Wanneer een afwijking in geleidbaarheid wordt waargenomen, draait de koe een tweede keer door. De boer beslist dan wat er gebeurt: ofwel direct behandelen in de melkstand ofwel

Op piekmomenten vinden er tot 15 kalvingen per dag plaats.

wordt de koe via een selectiepoort naar een behandelbox gestuurd. Voor het droogzetten wordt antibiotica gebruikt, maar geen teatsealers. Toch is het antibioticumgebruik in Ierland zeer laag. Net als bij ons gaan de koeien door een droogstandperiode van 6 à 7 weken. Tijdens de droogstand krijgen de koeien mineralen bij. De lacterende koeien krijgen 3 kg krachtvoeder per dag. Zo wordt 80% van de melk verkregen uit gras, de overige 20% uit krachtvoeder. Bij ons wordt gemiddeld slechts 42% van de melkproductie uit ruwvoeder gehaald. In mei bereiken de koeien de hoogste melkproductie, ze geven dan 31 à 32 kg

melk per dag. Melkureum vormt hier geen gezondheidsproblemen, ook zijn er weinig vruchtbaarheidsproblemen. Vanaf november tot en met het afkalven beschikken alle lacterende koeien over grote stroboxen. Er zitten tot 50 dieren per box in een grote hangar. Het voederhek bevindt zich buiten de hangar op roosters. Het afkalven gebeurt in een aparte afkalfstal. De grote hangar met stroboxen moet om de 14 dagen uitge-

mee op stal met de koeien. Zo kunnen ze aan het stalklimaat wennen en bouwen ze weerstand op tegen ziektekiemen in de stal. De prijs voor de stal bedraagt 4000 euro per ligplaats (inclusief melkstand).

Overerfbaarheid

In Ierland is het de gewoonte dat de zoon of dochter die het landbouwbedrijf overneemt dit bedrijf zonder kosten erft. De

1 De milkbar, gemaakt van een klassieke blauwe ton met spenen aan, voorziet melk voor 20 kalveren. 2 De hangar met stroboxen. 3 De voederengang aan de buitenkant van de hangar.

mest te worden. Gemiddeld verbruikt men per winter zo'n 1000 kg stro per koe. Dit komt overeen met een jaarlijkse strooiselkost van 70 euro per koe. Bij ons wordt gemiddeld 25 euro per koe uitgegeven aan strooisel. Maar daarbij moet natuurlijk ook de kostprijs van de ligbedden en matten worden ingecalculiseerd. Het jongvee blijft de eerste winter tot in januari op de weide. Door het Ierse gematigde klimaat, met slechts 2 à 3 dagen (nacht)vorst per winter, vormt dit geen probleem. Vervolgens worden de jaarlingen 6 weken opgestald, waardoor het gras kan herstellen. De tweede winter komen de vaarzen wel vanaf november

andere kinderen worden geacht te studeren en krijgen niets van de landbouwgronden en het erf. Het liquide geld wordt wel enkel verdeeld onder de andere kinderen. Het is duidelijk dat het voortbestaan van de boerderij primeert. Het is dan ook niet de bedoeling dat de opvolger zijn hele leven schulden moet afbetalen om het bedrijf te kunnen overnemen. ■

Dit artikel kadert in een reeks die de rundveeconsulenten van de themagroep Rundvee maken naar aanleiding van een studiebezoek aan de melk- en vleesveehouderij in Ierland.